

Informe jurídic emès a petició de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública en relació amb la reclamació per la manca de resposta per part d'una entitat pública a la sol·licitud d'accés a la història clínica

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) demana a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) que emeti un informe sobre la reclamació presentada en relació amb la manca de resposta per part d'una entitat pública a la sol·licitud d'accés a la història clínica.

Analitzada la sol·licitud, que s'acompanya d'una còpia de l'expedient administratiu tramitat davant la GAIP, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el següent informe:

Antecedents

1. En data 21 d'abril de 2022, una persona adreça una sol·licitud davant l'entitat en la qual sol·licita l'accés a la seva història clínica. En data 26 d'abril de 2022 reitera la seva sol·licitud, però específica que la documentació que l'interessa de la seva història clínica és la que afecta al període de temps entre l'any 2004 i l'any 2019.
 2. En data 21 de juny de 2022, la persona sol·licitant presenta davant el centre sanitari un escrit de reclamació en el qual es queixa de no haver rebut resposta a la seva sol·licitud, i demana celeritat, atès que requereix aquesta documentació per qüestions judicials.
 3. En data 27 de juny de 2022, el centre sanitari va respondre a la persona sol·licitant informant que des del 2014 el centre no disposa de les històries clíniques en paper i que l'encarregat de la seva custòdia és una entitat privada. Informa en aquest escrit què des de la seva sol·licitud s'han estat fent gestions per tal de poder reunir la documentació sol·licitada.
 4. En data 13 de juliol de 2022 i, posteriorment, en diferents dates, la persona sol·licitant presenta noves reclamacions davant el centre sanitari en la qual es queixa de la tardança en la resposta i, entre altres qüestions, insisteix en els termes de la seva reclamació.
 5. En data 14 de novembre de 2022, la persona sol·licitant presenta una reclamació davant la GAIP en la qual es reclama que l'entitat li faci entrega de la seva història clínica.
 6. En data 17 de novembre de 2022, el centre sanitari respon a la persona sol·licitant insistint en els termes de la seva resposta del 27 de juny de 2022, i facilita la informació relativa a l'entitat privada encarregada de la custòdia de les històries clíniques.
- Segons es desprèn de l'expedient tramès, el centre sanitari adjunta amb la seva resposta determinada documentació clínica de la persona reclamant.
7. En data 18 de novembre de 2022, la GAIP tramet la reclamació presentada en data 14 de novembre de 2022 a l'entitat, i li demana un informe on exposi els antecedents de fet i fonamenti el seu posicionament en relació amb la reclamació, així com l'expedient complet i, si escau, que concreti les terceres persones que resultin afectades per l'accés reclamat.

8. En data 7 de desembre de 2022, l'entitat tramet a la GAIP un escrit d'al·legacions en el qual conclou el següent:

"[...]considera que procedeix que la GAIP inadmeti la reclamació efectuada pel senyor [...] perquè aquesta s'ha adreçat a un òrgan administratiu que no té la competència legalment atribuïda per a resoldre-la, sense que correspongui, per aquest motiu, dur a terme cap altra valoració en relació amb el fons de la reclamació plantejada, en quant pronunciar-se al respecte no formaria part de les competències que tenen atribuïdes les Unitats d'Informació d'acord amb els articles 3, 78 i 79 del Decret 8/2021."

En definitiva, l'entitat defensa que la reclamació es tracta, en realitat, d'una sol·licitud d'exercici de dret d'accés previst a la normativa de protecció de dades, sobre el qual és competent per resoldre l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

En data 12 de desembre de 2022, l'entitat tramet a la GAIP l'expedient administratiu relatiu a la reclamació interposada.

9. En data 4 de gener de 2023, la GAIP sol·licita informe a aquesta Autoritat, d'acord amb el que preveu l'article 42.8 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Fonaments Jurídics

I

De conformitat amb l'article 1 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'APDCAT és l'organisme independent que té per objecte garantir, en l'àmbit de les competències de la Generalitat, els drets a la protecció de dades personals i d'accés a la informació que hi està vinculada.

L'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que regula la reclamació contra les resolucions en matèria d'accés a la informació pública, estableix que si la denegació s'ha fonamentat en la protecció de dades personals, la Comissió ha de demanar informe a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el qual ha de ser emès en el termini de quinze dies.

Per això, aquest informe s'emet exclusivament pel que fa a la valoració de la incidència que l'accés sol·licitat pot tenir respecte de la informació personal de les persones afectades, entesa com qualsevol informació sobre una persona física identificada o identificable, directament o indirectament, en particular mitjançant un identificador, com per exemple un nom, un número d'identificació, dades de localització, un identificador en línia o un o diversos elements propis de la identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social d'aquesta persona (art. 4.1 del Reglament 2016/679, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, en endavant RGPD).

Per tant, queda fora de l'objecte d'aquest informe qualsevol altre límit o aspecte que no afecti les dades personals que constin en la informació sol·licitada.

El termini transcorregut per a l'emissió d'aquest informe pot comportar una ampliació del termini per resoldre la reclamació, si així ho acorda la GAIP i es notifica a totes les parts abans que conclogui el termini per resoldre.

En conseqüència, el present informe s'emet en base a les esmentades previsions de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

D'acord amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades personals.

II

La normativa de protecció de dades, d'acord amb el que estableixen els articles 2.1 i 4.1) de l'RGPD, s'aplica als tractaments que es duguin a terme sobre qualsevol informació *“sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación, datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona”*.

L'article 4.2) de l'RGPD considera *“«tratamiento»: cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción”*.

D'acord amb el que preveu l'article 5.1.a), qualsevol tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent en relació amb l'interessat i, en aquest sentit, l'RGPD estableix la necessitat de concórrer en alguna de les bases jurídiques de l'article 6.1, entre les quals l'apartat c) preveu el supòsit que el tractament *“es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento”*.

Tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8 de Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en aquestes bases jurídiques de l'article 6.1. c) i e) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

Per la seva part, l'article 86 de l'RGPD disposa que *“los datos personales de documentos oficiales en posesión de alguna autoridad pública o u organismo público o una entidad privada para la realización de una misión en interés público podrán ser comunicados por dicha autoridad, organismo o entidad de conformidad con el Derecho de la Unión o de los*

Estados miembros que se les aplique a fin de conciliar el acceso del público a documentos oficiales con el derecho a la protección de los datos personales en virtud del presente Reglamento”.

L'accés públic a documents en poder de les autoritats públiques o organismes públics es regula al nostre ordenament jurídic a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant, LTC), la qual reconeix a les persones el dret d'accés a la informació pública, entenent-se com a tal *“la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei”* (article 2.b) i 18 LTC). En termes similars es pronuncia la Llei estatal 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant, LT), en els seus articles 12 (dret d'accés a la informació pública) i 13 (informació pública).

En el cas que ens ocupa en què se sol·licita l'accés a la història clínica, aquesta informació ha de ser considerada pública als efectes de l'article 2.b) de l'LTC i sotmesa al dret d'accés (article 18 de l'LTC), en ser documentació elaborada per l'Administració i la qual té al seu poder a conseqüència de la seva activitat o exercici de les seves funcions.

Cal fer avinent, però, què aquest dret d'accés no és absolut i pot ser denegat o restringit per les causes expressament establertes a les lleis, com és el cas dels límits dels articles 23 i 24 de l'LTC pel que fa a les dades personals.

III

L'objecte de la reclamació presentada davant la GAIP és l'accés a la pròpia història clínica de la persona reclamant, pel que fa a la documentació que es compren entre l'any 2004 i l'any 2019.

L'anàlisi ha de partir de la base de les previsions de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, la qual preveu que el pacient és el titular del dret a la informació relativa al seu procés assistencial (art. 2 i 3).

D'acord amb el que preveu l'article 9.1 de la Llei 21/2000 *“la història clínica recull el conjunt de documents relatius al procés assistencial de cada malalt tot identificant els metges i la resta de professionals assistencials que hi han intervingut”*, i constitueix *“[...] un instrument destinat fonamentalment a ajudar a garantir una assistència adequada al pacient”* (article 11.1 de la Llei 21/2000).

Quant al seu contingut, l'article 10 de la Llei 21/2000 preveu que la història clínica ha d'incloure, com a mínim, el següent:

“1. La història clínica ha de tenir un número d'identificació i ha d'incloure les dades següents:
a) Dades d'identificació del malalt i de l'assistència:
Nom i cognoms del malalt.
Data de naixement.
Sexe.

Adreça habitual i telèfon, a l'efecte de localitzar-lo.

Data d'assistència i d'ingrés, si escau.

Indicació de la procedència, en cas de derivació des d'un altre centre assistencial.

Servei o unitat en què es presta l'assistència, si escau.

Número d'habitació i de llit, en cas d'ingrés.

Metge responsable del malalt.

Així mateix, quan es tracta d'usuaris del Servei Català de la Salut i l'atenció es presta per compte d'aquest ens, s'ha de fer constar també el codi d'identificació personal contingut a la targeta sanitària individual.

b) Dades clinicoassistencials:

Antecedents familiars i personals fisiològics i patològics.

Descripció de la malaltia o el problema de salut actual i motius successius de consulta.

Procediments clínics emprats i llurs resultats, amb els dictàmens corresponents emesos en cas de procediments o exàmens especialitzats, i també els fulls d'interconsulta.

Fulls de curs clínic, en cas d'ingrés.

Fulls de tractament mèdic.

Full de consentiment informat si és pertinent.

Full d'informació facilitada al pacient en relació amb el diagnòstic i el pla terapèutic prescrit, si escau.

Informes d'epicrisi o d'alta, si s'escauen.

Document d'alta voluntària, si s'escau.

Informe de necròpsia, si n'hi ha.

En cas d'intervenció quirúrgica, s'ha d'incloure el full operatori i l'informe d'anestèsia, i en cas de part, les dades de registre.

c) Dades socials:

Informe social, si escau.

2. A les històries clíniques hospitalàries, en què sovint participen més d'un metge o d'un equip assistencial, hi han de constar individualitzades les accions, les intervencions i les prescripcions fetes per cada professional.

3. Els centres sanitaris han de disposar d'un model normalitzat d'història clínica que reculli els continguts fixats en aquest article adaptats al nivell assistencial que tenen i a la classe de prestació que fan.”

Des del punt de vista de la normativa de transparència, la disposició addicional primera estableix a l'apartat segon que “l'accés a la informació pública en matèries que tenen establert un règim d'accés especial és regulat per llur normativa específica i, amb caràcter supletori, per aquesta llei”.

A tal efecte, prenent en consideració quin és l'objecte de la reclamació presentada -l'accés a la pròpia història clínica- cal tenir en compte la previsió de l'article 13 de la Llei 21/2000, relatiu al dret d'accés a la història clínica:

“[...] el pacient té dret a accedir a la documentació de la història clínica descrita per l'article 10, i a obtenir una còpia de les dades que hi figuren. Correspon als centres sanitaris regular el procediment per a garantir l'accés a la història clínica.

2. El dret d'accés del pacient a la documentació de la història clínica mai no pot ésser en perjudici del dret de tercers a la confidencialitat de les dades d'aquests que figuren en l'esmentada documentació, ni del dret dels professionals que han intervingut en l'elaboració

d'aquesta, que poden invocar la reserva de llurs observacions, apreciacions o anotacions subjectives.

3. El dret d'accés del pacient a la història clínica es pot exercir també per representació, sempre que estigui degudament acreditada”.

Des del punt de vista de la normativa de transparència, l'article 24.3 de l'LTC estableix que les sol·licituds d'accés a la informació pública que es refereixin només a dades personals del sol·licitant s'han de resoldre d'acord amb la normativa de protecció de dades personals.

D'acord amb això, el règim aplicable a la sol·licitud de la persona reclamant relativa a l'accés a determinada documentació que consta en la seva història clínica, se l'ha d'aplicar les previsions de l'article 15 de l'RGPD respecte del dret d'accés del titular de les dades personals. Aquest article preveu que:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener del responsable del tratamiento confirmación de si se están tratando o no datos personales que le conciernen y, en tal caso, derecho de acceso a los datos personales y a la siguiente información:

a) los fines del tratamiento;

b) las categorías de datos personales de que se trate;

c) los destinatarios o las categorías de destinatarios a los que se comunicaron o serán comunicados los datos personales, en particular destinatarios en terceros u organizaciones internacionales;

d) de ser posible, el plazo previsto de conservación de los datos personales o, de no ser posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;

e) la existencia del derecho a solicitar del responsable la rectificación o supresión de datos personales o la limitación del tratamiento de datos personales relativos al interesado, o a oponerse a dicho tratamiento;

f) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;

g) cuando los datos personales no se hayan obtenido del interesado, cualquier información disponible sobre su origen;

h) la existencia de decisiones automatizadas, incluida la elaboración de perfiles, a que se refiere el artículo 22, apartados 1 y 4, y, al menos en tales casos, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y las consecuencias previstas de dicho tratamiento para el interesado.

2. [...]

3. El responsable del tratamiento facilitará una copia de los datos personales objeto de tratamiento. El responsable podrá percibir por cualquier otra copia solicitada por el interesado un canon razonable basado en los costes administrativos. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, y a menos que este solicite que se facilite de otro modo, la información se facilitará en un formato electrónico de uso común.

4. El derecho a obtener copia mencionado en el apartado 3 no afectará negativamente a los derechos y libertades de otros.”

Sobre la base de la normativa que s'ha analitzat i, en particular, el que estableix l'article 24.3 de l'LTC, la tramitació de la sol·licitud d'accés a la història clínica i també la reclamació davant la denegació o la denegació parcial d'aquesta informació, o bé la manca de resposta,

o qualsevol infracció de la normativa de protecció de dades, s'ha de tramitar a través del règim de l'RGPD, el qual estableix al seu article 77.1 que sens perjudici de qualsevol altre recurs administratiu o acció judicial, qualsevol persona que consideri que el responsable del tractament ha infringit l'RGPD té dret a presentar una reclamació davant l'autoritat de control.

D'acord amb l'article 5.b de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades és la competent per *“resoldre les reclamacions de tutela formulades per les persones afectades respecte a l'exercici dels drets, rectificació, cancel·lació i oposició”*.

L'article 116.a) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques estableix que és causa d'inadmissió *“Ser incompetente el órgano administrativo, cuando el competente perteneciera a otra Administración Pública. El recurso deberá remitirse al órgano competente, de acuerdo con lo establecido en el artículo 14.1 de la Ley de Régimen Jurídico del Sector Público”*.

En conseqüència, per tot això, es considera que la reclamació interposada s'ha d'inadmetre per la GAIP, atès que l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades és l'autoritat competent per conèixer de les reclamacions, entre d'altres, en relació amb el dret d'accés previst a l'article 15 de l'RGPD.

Conclusió

D'acord amb l'article 24.3 LTC la resolució de la sol·licitud d'accés a la història clínica de la persona sol·licitant s'havia de tramitar d'acord amb l'RGPD i l'eventual reclamació s'ha de tramitar davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, autoritat competent per conèixer de les reclamacions en relació amb el dret d'accés previst a l'article 15 RGPD.

Barcelona, 31 de gener de 2023